

Glas Slavonije

KNJIŽNA BAŠTINA DANAS

Među koricama se starih knjiga nađu i zaboravljena pisma i prešano cvijeće

Objavljeno 9. studenog, 2015.

Skup je upotpunila i izložba Josipa Šerija, fotografa Glasa Slavonije, o 45. đakovačkim vezovima

Čak 30 domaćih i inozemnih sudionika, ali i velik broj studenata u publici činjenice su kojima organizatori 2. interdisciplinarnog znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem “Knjižna baština danas” - Odjel za kulturologiju, Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku, Umjetnička akademija, Muzej Slavonije i GISKO više su nego zadovoljni.

Jedan od ciljeva skupa (koji se nastavlja na onaj od prije dvije godine) svakako je iznova vrijednovati nedovoljno istražene baštinske riznice, u ovom slučaju ponajviše samostanske knjižnice bogate starim knjigama. Hrvatski, ali i slovenski i srpski znanstvenici u dva su dana pokušali dokazati da, iako stare, zbirke nikako nisu anakrone i nesuvremene, naglasila je na otvorenju doc. dr. sc. Ivana Žužul, pročelnica Odjela za kulturologiju. Naša je zadaća, dodala je doc. Žužul, digitalizirati i spasiti te knjižne zbirke iz okruženja (Subotica, Pečuh...) od zaborava.

U ime Sveučilišta, riječi podrške sudionici i publika čuli su od prof. dr. sc. Rudolfa Scitovskog, prorektora za znanost, tehnologije, projekte i međunarodnu suradnju osječkog Sveučilišta, dok je zadovoljstvo suradnjom tako velikog broja institucija iskazao i dogradonačelnik Vladimir Ham.

Knjige i autorstvo

Multifacetno sagledati staru i stariju hrvatsku knjigu ne samo s motrišta knjižničarstva, nego i filologije, bibliofilije, dokumentalistike, informatologije... bio je interdisciplinarni plan organizatora, kaže doc. dr. sc. Tihomir Živić, predsjednik Katedre za knjižničarstvo, prezadovoljan što je zanimanje sudionika za sudjelovanjem bilo iznimno veliko.

Među izlagačima prvoga dana bio je i prof. dr. sc. Goran Rem s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku, čiji rad “Knjige i konteksti autorstva” izlaže fenomen jedne konkretne književne sudbine, koja u povijesnim promjenama zbog njihove ideološko-institucijske strategije i izrazite njihove razlike – biva strogo recepcijski zapuštenom.

Zapušta se naime skoro posve zabilježiti i opisati opus Mare Švel Gamiršek (Srijemska Mitrovica, 3. siječnja 1900. – Zagreb 7. prosinca 1975.). Autorica je bjelodanila svoje knjige proza u nekoliko

državnih sustava (onoj prije 2. svj. rata, unutar godina rata, nakon Drugog svjetskog rata, te nakon 1971.) i zahvaljujući tomu, previše država u malo vremena jednog ljudskog vijeka, ostala u prilično čvrstom previdu povjesnica hrvatske književnosti. Naime, prvu knjigu bjelodani 1940. i zbog te činjenice ne stiže imati uopće recepciju kritike, pošto su okolnosti bile i kulturalno u naglom prijelazu odnosno u radikalnim promjenama - rekao je dr. Rem.

Začetci tiskarstva

Nezaobilazno ime kada je knjižna baština u pitanju svakako je Knjižnica i čitaonica (Odjel muzealnih tiskopisa i hemeroteke) dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica MSO-a, koja je s Ivanom Knežević Križić govorila o Tiskarama Franjevačkog samostana u Osijeku — začetcima tiskarstva u Slavoniji.

- Razotkriti, otkriti, pripovjediti o fondovima koji su prikriiveni u samostanskim riznicama i muzejskim i privatnim zbirkama, otkriti da se pod sintagmom stare knjige uistinu kriju i čuvaju vrijedne zbirke, naša skrivena baština - otkriva Marina Vinaj, priznajući da studentima voli reći da su knjižničari kao forenzičari jer nikada se ne zna hoće li ih stara knjiga dočekati nekim starim rukopisnim zapisom ili skrivenim tekstom u koricama.

- Protestanti su i bili proganjeni upravo zbog tiska pa su svoju građu ulagali skrivečki, a bilo je tu i zaboravljenih pisama, prešanog cvijeća... - dodaje Marina Vinaj.

Dvodnevni je skup upotpunila i i prigodna izložba Hrvatska knjižna baština: izložba faksimilnih izdanja iz fundusa Knjižnice HAZU u Zagrebu i izabranih hrvatskih pretisaka u nakladi Privlačice d. o. o. iz Vinkovaca, kao i promocija knjige akad. Josipa Bratulića “Slavonske književnopovijesne teme”, kao i Anala 29 s radovima skupa “Stara knjiga: kulturno-povijesno i znanstveno izvorište” održanog 2013.

Narcisa VEKIĆ

Znanstvenici su u dva dana pokušali dokazati da, iako stare, ove zbirke nisu anakrone i nesuvremene